

katero sitnobo. — 6. Vunanji otroci gredo že ob 7<sup>1/2</sup> zjutra z doma, kedar se začenja že vročina, vsled tega pridejo razgreti v šolo in iz šole gredo potem ob 3. uri popoldne, torej tudi v vročini. — 7. Otroci pride torej iz šole upehan vsled vročine in truden do čela na dom, ali tu ne najde več sveže hrane. — 8. Nevihite so pri nas po navadi med dvema in štirimi popoldne in tako bi otroci, če gredo ob enih iz šole, njim se ušli.

Človeku ni treba, da vse te uzroke podpiše, vendar pa rad pritegne prošnji občine Šentjurijske in mi želimo po svoji strani, naj slov. občine vložijo enake prošnje do ministerstva. Vsaka občina pa lahko navede za svojo prošnjo tiste uzroke, ki so za-njo najbolj važni in lahko rečemo, da ne bode nobena slov. občina v zadregi za-nje.

## Cerkvene zadeve.

Mihael Rakoše, župnik na Bučah.

(Dalje.)

Rajni gospod župnik narodili so se v Toplicah na Kranjskem 30. avgusta l. 1831. Njihovi stariši bili so prav premožni. Oče so bili občesposlovan moč in zato so jih občani tudi za cekmeštra, ali cerkvenega očeta izvolili in postavili.

Prve nauke so dobivali gospod v domači šoli. Ker so pa kazali velike talente za uk, poslali so jih oče najprvo še v ljudsko šolo, potem pa v latinske šole v bližnje Novomesto ali Rudolfovo. Od tod so se podali kot dijak na takozvano filozofijo, sedanji 7. in 8. latinski razred v Ljubljano. In tukaj so latinske šole z dobrim uspehom dovršili.

Že od mladih nog imeli so veselje do duhovskega stana, in ko so pri podružnični cerkvi svoje rojstne fare g. kaplanu ministrirali ali pri altarju stregli, mislili so čestokrat in v srcu gorečo željo gojili, da bi postali duhovnik in da bi sami radi najsvetejšo daritev novega zakona na altarju opravljali.

Kar so že torej toli težko pričakovali — zdaj je prišel trenutek, da se lahko duhovskemu stanu posvetijo. Toda ljubljansko duhovno semenišče bilo je polno. Prosili so torej v lavantinski škofiji za sprejem, kjer so radi jih sprejeli.

V bogoslovju so se pa tako dobro učili in tako lepo obnašali, da so jih milostljivi knez in škof Anton Martin Slomšek že v tretjem letu, dne 27. avgusta 1856 v duhovnika posvetili. Oh, kako srečnega so se zdaj čutili! Kar so v mladih letih tako goreče želeli, to se njim je zdaj izpolnilo: sami so najsvetejšo daritev opravljali.

Ko so v Št. Andreju na Koroškem še četrto leto bogoslovja dovršili, bili so l. 1857. in sicer l. septembra nastavljeni kot drugi kaplan v Trbovljah. Trbovlje so imeli znirom v lepem spominu. Hvalili so dobro in pa duhovniku iz srca vdano ljudstvo. Tukaj so ostali cela štiri leta, namreč do l. septembra 1861. Iz Trbovelj so se preselili v Selnico na Dravi, kjer so tri leta službovali namreč do 4. septembra l. 1864. Od tod so bili prestavljeni k Sv. Ani v Frajham. Tukaj pač niso bili dolgo; že 20. decembra še tistega leta dobili so dekret k Sv. Lovrencu na Bizeljsko. Tukaj so službovali do 22. novembra l. 1868. Iz Bizeljskega prišli so za kaplana na Laško, kjer so ostali do 15. sušca 1871. Od so šli za kaplana v Makole, kjer so bili do l. septembra

1875. Iz Makol so bili poklicani kot provisor na Žusem. Ker se za to faro ni nihče oglašil, ostali so za provisorja do 17. oktobra 1877. V tem času so napravili z dobrim uspehom župnijski izpit, so prosili za Žusem, in so to faro tudi dobili. Kot župnik so služili na Žusemu do 16. septembra 1883.

Dne 1. majnika l. 1883. so vlč. g. Matija Koren, mnogozaslužni župnik na Bučah stopili v pokoj. Gospod Rakoše, ki so začeli po malem na desni nogi bolehati, niso mogli več tako čvrsto po hribih svojih nog predstavljati in so začeli misliti, da se bo treba iz hribov bolj v dolino prestaviti. Prosili so torej za manje težavno pa lepo in prijetno faro pri Sv. Petru na Bučah. Njihova prošnja je bila na veliko žalost Žusemčanov, ki so težko tako vrlega gospoda izgubili, uslišana in 17. septembra l. 1883. so bili kot župnik na Bučah umešeni. In tukaj so delovali v vinogradu Gospodovem do svoje smrti 13. novembra l. 1891. (Konec prih.)

### Podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje

in okolico imela je v nedeljo dne 15. vel. travna prvo redno zborovanje v gostilni g. Antona Volavškega. Slovesnost oznanjevala je krasna slovenska trobojnica, katera je plapolala raz hišo g. Volavškega. Vhod in tudi notrajni prostori bili so okusno okrašeni. Ob 1/4 uri bili so že skoraj vsi prostori prostrane gostilne zasedeni, toda vedno še so prihajali zavedni narodnjaki, tako da jih je moralo veliko zunaj pri oknih poslušati zanimive navdušene govore. Posebno so nas prijetno iznenadili vrlo izurjeni pevci iz Zagorja ob Savi, kateri so prav mnogostevilno prihiteli semkaj pod vodstvom iskrenega narodnjaka staroste »Zagorskega Sokola«, g. Mihalja Medveda. Zborovanje je počastila tudi odlična gospoda iz Hrastnika, Dola, iz Laškega, iz Celja itd. Ob 1/4 uri otvoril je zborovanje začasni prvomestnik preč. g. duh. svetovalec Peter Erjavce. Govoril je izborno, žali Bog, pretiho v velikem pomenu podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlsko župnijo. Rekel je, da mu ni pri srcu samo dušni blagor župljanov, ampak da ga skrbi posebno še njih narodni razvitek. Že dalje časa je čutil nek tru v svojem notrajnem, kateri je ranjeval njegovo srce, in ta je v versko narodnem oziru sedanja slaba šola. Da bi se temu pomoči v okom prislo, želel je že dolgo ustanoviti »podružnico sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico«. Ta srčna želja se mu je sedaj spoznala. Potem je poročal začasni tajnik č. g. Andrej Keček o stanju mlade podružnice. Naznanil je, da so preteklo leto 25. vinotoka hoteli prenesti sedež zaspale podružnice sv. Cirila in Metoda za »Zidani most in okolico« v Trbovlje. Višja gosposka pa je v tem spoznala vstanovitev nove podružnice ter ni odobrila dotičnega sklepa. Po mnogih zaprekah, potih in troških je č. kr. namestnija v Gradišču še le 20. sušca t. l. javila začasnemu namestniku, da nima nič zoper vstanovljenje podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico s sedežem v Trbovljah. Pojasnil je tudi, da še se sedaj ne more govoriti o kakem posebnem delovanju mlade podružnice, ker še se le poraja. Vendar pa je začetek nadpoln. Podružnica šteje že 8 vstanovnikov, 50 letnikov in 44 podpornikov ter je imela 160 fl. 98 kr. dohodkov. (Dalje prih.)

**Mašniško posvečenje** bode letos v Mariboru dne 21., 23. in 25. julija. Posvečeni bodo iz četrtega leta ti-le gg.: Alojzij Cizerl od Sv. Marka nižje Ptuj, Jakob Črnc s Prihove, Janez Doberšek iz Žusma, Friderik Golob s Lembaha, Janez Horjak od Sv. Ruperta nad Laškim trgom, Janez Jodel od Sv. Lovrenca na kor. železnici, Jakob Kranjc iz Št. Jurija na južni žel., Anton Lanjšič iz Zibike, Fran Lom iz Volinja na Če-

skem, Janez Medvešek iz Sevnice, Jožef Mihalič od Male nedelje, Anton Podvinski iz Pišec, Anton Šebat od Sladke gore, Matija Valpotic iz Ormoža, Valentin Vogrinč iz Št. Vida nižje Ptuja in Jože Weixel iz Hoč. — Iz tretjega leta gg.: Štefan Belsak iz Zavrč, Peter Štefan iz Bysie na Gorskem in Anton Štrkel od Sv. Petra pri Radgoni.

## Gospodarske stvari.

### Breskev.

(Spisal M. Levstik.)

Nekateri trdijo, da je mimo grozdja breskev najfinejši in najboljši sad. Je-li to resnica ali ne, zato se ne bomo ravsali, lahko pa rečemo, da je breskev ljubljanka navadnega človeka, kakor tudi največje gospode. Ob vročih dneh avgusta poseže dela utrujen delavec kaj rad za sočno breskvijo in na gosposkih mizah je ta lepi sad vže od nekdaj priljubljen. Sadjaželjna mladina po mestih in trgih pa tudi težko kaj z večjim veseljem vidi, kakor moža s košem dišečih breskev! S poželjivimi pogledi obstopi prodajalca in blagruje tiste, ki imajo krajcar v žepu, da si lahko privoščijo ljubo slaščico. Zavoljo vsestranske priljubljenosti je pač naravno, da se lepe breskve na trgu prav lahko in dobro prodajo. Posebno na shodih in božjih potih se ljudje pogosto kar pipljejo za breskve. Ta sad se pa tudi še drugače da prav dobro porabiti. Še ne čisto zrele lepe breskve kupuje rada gospoda za ukuhanje; ako se pa lepo zrele breskve olupijo in v primerno toplej krušnej peči na malih lesicah posušijo, so potem izvrstne za kuhanje ter prav dobro kuhane suhe češplje pri gostijah nadomestiti zamorejo. V ugodnih letih, kedar breskve tako obrodijo, da se več ne dajo vse prodati, spravijo se lahko v sode, da se porabijo za kuhanje žganja. Ako se v kotel dodenejo tudi stolčena jedra iz breskovih koščic, dobi breskovec, ki je že sam na sebi izvrstno žganje, še posebno fin duh in okus. Ne mislim zato priporočati breskev, da bi se iz tega sadja enkrat žganje lahko v velikej meri žgalo in pilo, Bog ne daj! Toda pomišlimo, par steklenic domačega poštenega žganja pri hiši pride v marsikaterem slučaju prav, posebno tedaj, kadar človeku ni čisto dobro »notri«. Požirek domače slivovke ali breskovca je tedaj, kakor nalašč in že tudi ni tako velik greh!

Ker more breskev le v toplih krajih na prostem rasti, zato so jej prijazne vinske gorice po spodnjem Štajarju posebno ugodne. Seveda je za trto škodljivo, ako je v vinogradu preveč breskovega drevja, toda tu pa tam, kjer je trs bolj redek, pa bi breskev vendar le brez škode rasti zamogla, posebno sedaj, ko nam trta od leta do leta bolj hira. Akoravno je breskev gledé zemlje in prostora precej ponižna, akoravno rada in obilno rodi, akoravno ima žalibog čim dalje, tem več prostora za njo v naših vinogradih, je breskev vsejedno še prava pasterka med našim sadnim drevjem. Nihče se ne potruji, da bi breskev na pripraven prostor vsadil, kolikor facega drevja zraste, zraste tako rekoč po sili. Nikomur ne pride na misel, da bi mlado drevesce cepil, ker le tedaj bode rodilo zanesljivo takošen sad, kakoršnega želimo. Zato so pa tudi v naših krajih breskve večinoma drobne, neznatne ter vodenega in slabega okusa. Na trgih v Slovenjem Gradci, v Prevaljah, v Pliberči itd., kamor se posebno iz našega, Šostanjskega okraja obilo tega sadja iznosi in zvozi, vidijo se v časi tako drobne, slabe in oguljene breskve, da bi se skorej ne splačalo, toli malovredno robo tako daleč spravljati

in prodajati. Jugovzhodna Koroška je za sadno trgovino našega okraja preimenitnega pomena. Mi smo si s Korošci skoraj mejaši, a naše sadje je dobre tri tedne poprej zrelo, nego na Koroškem, razven tega lahko zalagamo Korošce s sadjem, koje tam gori celo ne dozori, kakor breskve in kostanj. Deloma to, deloma pa obilne tovarne s svojimi delavci povzročijo, da se naše sadje na Koroškem v velikej meri prodava. Skrbimo torej, da pošljemo le samo lepo in dobro sadje na trg. To pa ravno pri breskvi prav lahko dosežemo. Preden se bode vinograd v drugič okopaval, ozelenelo se bode v njem mnogo mladih breskvic, katerim naj kopači prizanašajo, ako rasejo na pripravnem mestu, koder ni trta pregosta. S tem pa, da pustimo tu pa tam kako breskvico rasti, še nikakor nismo storili dovolj. Skrbeti moramo tudi, da nanj bodo drevesca le lepe, debele in zlahtne breskve rodila. To pa zamoremo le s cepljenjem zanesljivo doseči. Ako pustimo letos nekatere mlade breskvice v vinogradu, bodo še to leto toliko zrasle, da jih lahko o sv. Jakobu cepimo na speče oko. Kako se z očesom ali s popkom cepi, to se ne da kar tako hitro popisati; vendar pa je ta način vže toliko razširjen, da se povsod najdejo ljudje, ki to izvrstno cepljenje umejo. S tem, da smo breskvico cepili, zagotovili smo tudi, da nam bode rodila sad, kakoršnega rodi ona breskev, kojej smo vzeli mladiko za cepljenje, saj se najdejo tu pa tam, morebiti pri sosedu, morebiti pri kakem gradu izvrstne breskve; oskrbimo si od teh mladiko in cepimo pridno kreskove ali pa, kar je še boljše, češpljeve in slivove divjake s popkom, ne bode nam žal! Uže v treh letih bomo imeli lepa rodovitna in zanesljivo zlahtna drevesa. V najnovejšem času so amerikanske breskve po Evropi močno zaslovene. Posebno hvalijo vrsti »Alexander« in »Annchen«, koje so vže meseca julija na Štajarskem zrele, zelo lepe trdne proti pozebu. Ako so te breskve v resnici tako izvrstne, priporočale bi se ravno za Šostanjski okraj posebno, ker bi jih ložje tem preje na Koroško pošiljali. Razun tega bodo pa tudi obilni delavci pri premogovih jamah v Šaleskeji dolini prav dobri kupci za tako sadje. Vsekako bi bilo dobro, da bi tudi pri nas amerikanske breskve poskusili, pa tudi druge lepe vrste s cepljenjem pomnoževali, in v par letih bomo lahko finejši in lepše breskve prodajali, kakor sedaj in to nam gotovo ne bode na škodo.

**Sejmovi.** Dne 4. junija na Starih sv. gorah in na Slatini. Dne 7. junija v Račah in v Lučanah.

## Dopisi.

**Od Vojnika.** (Raznoterosti.) Na vnebohod Kristusov bilo nas je več v Vojniku. Bili so tudi iz Celja nemški »turnarji«. Kako jih je bilo lepo videti po trgu »marširati« drugiega za drugim, kakor otroke, kateri igro »kostenen most« vodijo. Najlepše pa še je bilo, da so jim bili neki Vojniški nemčurji za — rep. Tinel Tanel, vulgo »Jager«, prvih Stallnerjevih podrepnikov eden se je prě kaj moško nosil. Razlikoval se je od drugih po svojem oblačilu, kakor sraka od vran. Rečeni možicelj je tudi bil tisti, kateri je na sejmu, na kateri je tudi doktor Wagner prišel, pregovarjal ljudi, naj le vsi za nemško šolo glasujejo. Po slovenskem Štajarju, kakor slab denar znani nadzornik ni zasledil več otrok nemških (?) v Vojniku, kakor 10 ali 12. Srečnejši je bil c. kr. glavar. Ta jih je vlovil 60, kakor poroča »Deutsche Wacht« od 26. maja. Kje so teh 60 napravili, ve le tisti, ki razmere pozna. No znano še je vsem, kako na tanko g. dr. Wagner o Slovencev številu po-